Európai Parlament
2024-2029

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P10_TA(2026)0229

Politikai elnyomás és humanitárius helyzet Kubában

Az Európai Parlament 2026. június 18-i állásfoglalása a kubai politikai elnyomásról és humanitárius helyzetről (2026/2735(RSP))

Az Európai Parlament,

– tekintettel a kubai helyzetről szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen a José Daniel Ferrer García kubai ügyéről szóló, 2024. szeptember 19-i[1], a kritikus kubai helyzetről szóló, 2024. február 29-i[2], valamint az EU és Kuba közötti politikai párbeszédről és együttműködésről szóló megállapodás helyzetéről szóló, 2023. július 12-i állásfoglalására[3], tekintettel a főképviselőnek a szigetországban tett közelmúltbeli látogatására,

– tekintettel az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, másrészről a Kubai Köztársaság közötti, politikai párbeszédről és együttműködésről szóló, 2026 decemberében aláírt és 2017. november 1-je óta ideiglenesen alkalmazott megállapodásra[4] és különösen annak 1. cikke (5) bekezdése szerinti alapvető elemekre vonatkozó záradékra és 85. cikke (3) bekezdésének b) pontja szerinti felfüggesztési záradékra,

– tekintettel arra, hogy a Parlament 2017. július 5-én egyetértését adta a politikai párbeszédről és együttműködésről szóló megállapodáshoz, amelynek alapja az emberi jogok és az alapvető szabadságok helyzetének kézzelfogható javulása Kubában,

— tekintettel az EU globális emberi jogi szankciós rendszerére (az uniós Magnyitszkij-törvény),

---

1 HL C, C/2024/7213, 2024.12.10., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7213/oj.
2 HL C, C/2024/6748, 2024.11.26., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6748/oj.
3 HL C, C/2024/4001, 2024.7.17., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4001/oj.
4 HL L 337. I, 2016.12.13., 3. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2016/2232/oj.

– tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára, a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára, az ENSZ kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni egyezményére, valamint a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezményre, amelyeknek Kuba mind részes fele,

– tekintettel a Prisoners Defenders nevű nem kormányzati szervezet jelentéseire, különösen a 2026. június 11-én közzétett havi jelentésének 2026. májusi kiadására, amely a kubai börtönökben zajló kínzásról, a jogszerű eljárás strukturális megsértéséről, a „bűnelkövetést megelőző, társadalomra való veszélyességről”, a digitális megfigyelésről és a kényszerű alultápláltságról szól,

– tekintettel Külügyi Bizottságának és Emberi Jogi Albizottságának a kubai helyzetről szóló, 2026. május 5-én tartott közös meghallgatására, valamint Stuardo Ralón Orellana, az Emberi Jogok Amerikaközi Bizottságának (IACHR) kubai előadója, valamint José Daniel Ferrer kubai ellenzéki vezető és volt politikai fogoly által benyújtott beszámolókra,

– tekintettel Kaja Kallasnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének (alelnök/főképviselő) a Parlament plenáris ülésén tartott beszédeire, különösen a 2025. május 6-i és 2026. május 19-i beszédeire, valamint az EU és Kuba közötti emberi jogi párbeszédekre,

– tekintettel az IACHR Kubáról szóló, 2026. március 25-i nyilatkozataira,

– tekintettel a Pasos de Cambio és az Asamblea de la Resistencia Cubana (ARC) kubai ellenzéki koalíciók által 2026. március 2-án Miamiban aláírt, a szabadságról szóló megállapodásra (felszabadítási megállapodás),

– tekintettel az Emberi Jogok Amerikaközi Bizottságának az Oswaldo Payá és Harold Cepero jogvédők kubai ügyéről szóló, 2023. június 12-i jelentésére,

– tekintettel az Egyesült Államok floridai déli kerületi bíróságán 2026. május 20-án nyilvánosságra hozott vádiratra, amelyben Raúl Castrót és öt másik tisztviselőt vádoltak meg a Brothers to the Rescue nevű szervezet tulajdonában lévő két polgári légi járműnek az 1996-ban történt lelövésével kapcsolatban,

– tekintettel eljárási szabályzata 136. cikkének (2) és (4) bekezdésére,

A. mivel a kubai kommunista rezsim több mint öt évtizedes politikai és gazdasági döntései mély válságba sodorták az országot, amelyet akár napi 22 órás áramkimaradások, akut élelmiszer-, víz-, üzemanyag- és gyógyszerhiány, valamint széles körű szegénység jellemez egy több mint 67 éve tartó, alkotmányosan megszilárdított egypártrendszer

keretében, amelyben ez az egyetlen engedélyezett politikai erő; mivel az immobilitásra, az elnyomásra és a változással szembeni ellenállásra épülő politikai és gazdasági modell összeomlásával – amelyet tovább súlyosbít a szabad, tisztességes és versenyen alapuló választások hiánya és a politikai pluralizmus tilalma – Kuba egyre közelebb kerül a bukott állam jellemzőihez, és antidemokratikus anomáliát jelent a térségében;

B. mivel a Prisoners Defenders nem kormányzati szervezet szerint Kuba 2026. május végén rekordszámú, 1 281 politikai foglyot tartott fogva, köztük kiskorúakat – akik közül néhányat felnőttek mellett, maximális biztonságú börtönökben tartottak fogva –, és számos fogvatartott súlyos betegségben szenved, köztük sportolók, művészek, független újságírók és békés aktivisták; mivel a szervezet dokumentálja a fogvatartottakkal szembeni szisztematikus kínzást, szexuális erőszakot és halálos fenyegetéseket, és egy statisztikailag reprezentatív tanulmányban megállapította, hogy minden megvizsgált politikai fogoly, köztük a kiskorúak is kínzást szenvedtek el, és megtagadták tőlük az orvosi ellátást, miközben visszatérő gyakorlat az önkényes és teljes elkülönítéssel járó fogva tartás, az erőszakos ideiglenes eltüntetés és a családok zaklatása; mivel a rezsim módszereit jól szemlélteti José Daniel Ferrer, a Kubai Hazafias Unió alapítója és lelkiismereti fogoly esete, akinek szabadon bocsátását a Parlament többször is kérte, és aki 2025 októberében kényszerű száműzetésbe vonult;

C. mivel az átlagos kubaiak számára mindennapi életükben olyan kórházak állnak rendelkezésre, amelyek képtelenek rendesen működni, és ahol hiányoznak az alapvető gyógyszerek, és a betegeknek saját készleteiket kell magukkal hozniuk, miközben krónikus az élelmiszer- és vízhiány, továbbá számos alapvető árucikket kizárólag a szokásos állami fizetésben részesülők számára elérhetetlen, csak külföldi valutát elfogadó boltokban árusítanak; mivel az Emberi Jogok Kubai Megfigyelőközpontja szerint a családok 89%-a mélyszegénységben él, és 10 kubaiból 7 kénytelen kihagyni étkezéseket, míg az ENSZ jelentése szerint több mint 96 000 beteg vár késedelmes műtéti beavatkozásra, köztük 11 000 gyermek, és mintegy 1 millió ember függ a tartálykocsis vízellátástól, amelyet a dízelhiány korlátoz;

D. mivel 2026 áprilisában az EU további 2 millió EUR összegű humanitárius segélyt szabadított fel a karib-tengeri térség számára idén már elkülönített 4 millió EUR-n felül, hogy támogassa a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévők számára sürgős segítséget nyújtó humanitárius partnereket; mivel az ENSZ Kubára vonatkozó aktualizált cselekvési terve, amely mintegy kétmillió ember megsegítésére törekszik, továbbra is súlyosan alulfinanszírozott, mivel az ENSZ 26,2 millió USD-t mozgósított, és 68 millió USD hiány maradt fenn;

E. mivel az elmúlt négy év kumulált inflációja Kubában meghaladja az 500%-ot, miközben az állami fizetések havi 15–25 USD-t érnek a feketepiaci árfolyamon, amely az egyetlen reális árfolyam a szigeten; mivel a rezsim az importált tüzelőanyagoktól tette függővé az országot, és miután hagyományos beszállítói – Oroszország és Venezuela – korlátozták a szállításokat, az energiavészhelyzet elmélyült, ami 2024 októberében a nemzeti villamosenergia-rendszer több napra történő teljes összeomlásához vezetett, és 11 millió ember maradt áram nélkül;

F. mivel Kuba ma az általa fogyasztott élelmiszerek több mint 70%-át importálja annak ellenére, hogy termékeny trópusi országról van szó, amely egykor a világ egyik legnagyobb cukortermelője volt, és ez az összeomlás a több évtizedes kollektivizált, állami ellenőrzés alatt álló és militarizált mezőgazdaság és a nem produktív gazdasági modell közvetlen következménye;

G. mivel a humanitárius vészhelyzet nem külső embargó eredménye, hanem a rezsim saját modelljének és kudarcainak közvetlen következménye, nevezetesen a gazdaság militarizálása és állami monopolizálása, a magánvállalkozások elnyomása, valamint az erőforrásoknak a biztonsági apparátushoz, nem pedig az emberek számára szükséges élelmiszerekhez, gyógyszerekhez és villamos energiához való átcsoportosítása; mivel ezt a modellt a korrupt GAESA katonai konglomerátum testesíti meg, amely a sziget gazdaságának közel felét ellenőrzi, és amely senkinek nem tartozik elszámolással és beszedi a rezsim keményvalutából – többek között az ENSZ által a kényszermunkához hasonlított orvosi missziókból – származó bevételeit még úgy is, ha a kórházakban hiányoznak az alapvető felszerelések; mivel ez a válság nem választható el a több évtizedes állami elnyomástól, és a további instabilitás súlyosabb humanitárius, migrációs és biztonsági következményekkel járhat;

H. mivel az EU és Kuba közötti kapcsolatokat a politikai párbeszédről és együttműködésről szóló megállapodás szabályozza, amelynek kinyilvánított célja az volt, hogy a rezsim fokozatosan nyisson és javítsa polgárainak helyzetét; mivel közel kilenc évvel azután, hogy a Parlament egyetértését adta a politikai párbeszédről és együttműködésről szóló megállapodáshoz, a rezsim egyáltalán nem hajtott végre jelentős nyitást, ehelyett fokozta az elnyomást, üldözte az eltérő véleményeket és növelte a politikai foglyok számát, miközben a gazdasági helyzet elfogadhatatlan szintre süllyedt; mivel a megállapodás nem érte el alapvető célját, és az alelnök/főképviselő elismerte, hogy a megállapodás nem érte el célkitűzéseit, és jelenleg felülvizsgálat alatt áll;

I. mivel a rezsim elutasítottsága széles körű mind a szigeten, mind azon kívül, amit az ismétlődő tüntetések és „cacerolazo”-k (tiltakozás fazekakkal és serpenyőkkel), valamint Kuba történelmének legnagyobb kivándorlása is bizonyít, amelynek során több százezer

ember távozik egy jobb jövő reményében, miközben sok elmenekült vagy kivándorolni kényszerített személy nem térhet vissza és száműzetésben marad; mivel a rezsim egyetlen válasza a változás iránti követelésekre az, hogy megszilárdítja hatalmát és fokozza az elnyomást;

J. mivel a brutális és kérlelhetetlen elnyomás az egyetlen olyan mechanizmus, amely a rezsimet életben tartja; mivel 2021 júliusában ezrek vonultak az utcára több mint ötven településen, szabadságot követelve; 1994 óta ez volt a legnagyobb tiltakozási hullám, amelyet civil ruhás rendőrök, félkatonai csoportok és a Forradalomvédelmi Bizottságok fojtottak el; mivel több száz embert önkényesen fogva tartottak, és több mint 700 embert állítottak bíróság elé olyan gyorsított eljárásokban, amelyet a Parlament „az igazságszolgáltatás megcsúfolásaként” ítélt el, és a békés felvonulás miatt akár 25 évig terjedő büntetést szabtak ki rájuk, ami emberiesség elleni bűncselekménynek minősülhet; mivel az üzenettel szándékosan példát akartak statuálni: aki tiltakozik, az a munkáját, a szabadságát, a családját vagy az életét kockáztatja;

K. mivel a rezsim folyamatosan megtagadja az országba való belépést az Európai Parlament küldöttségei, az ENSZ különleges előadói és a független megfigyelők számára és ragaszkodik ahhoz, hogy a demokratikus ellenzéket és a független civil társadalmat minden politikai párbeszédből kizárják;

L. mivel az elmúlt hónapokban tárgyalásokra került sor a rezsim és az Egyesült Államok kormánya között, amelyek tartalmát nem hozták nyilvánosságra, és a rezsim elismerte a Washingtonnal folytatott tárgyalásokat; mivel az Egyesült Államok célzott szankciókat fogadott el a rezsim magas rangú személyiségeivel, valamint biztonsági és katonai apparátusának intézményeivel szemben, hivatkozva a rezsim által gyakorolt belföldi elnyomásra és külföldön folytatott, ellenséges tevékenységeire; mivel a normalizálás folyamata nem történhet az emberi jogok rovására és nem mentheti fel a rezsimet az elszámoltathatóság alól;

M. mivel a rezsim szoros katonai együttműködést folytat az Oroszországi Föderációval, beleértve azt is, hogy a jelentések szerint több ezer kubai állampolgárt toboroztak, hogy harcoljanak Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújában, ami összeegyeztethetetlen a politikai párbeszédről és együttműködésről szóló megállapodás szellemével és ellentétes az EU biztonsági érdekeivel; mivel 2026 márciusának végén egy orosz tulajdonban lévő tartályhajó, amely becslések szerint 730 000 hordó nyersolajat szállított, engedélyt kapott arra, hogy kikössön Kuba északi partvidékén;

N. mivel 2026. március 2-án a szigeten vagy száműzetésben élő több mint 50 kubai ellenzéki és civil társadalmi szervezet előterjesztette a

demokratikus átmenet ütemtervét, az úgynevezett „felszabadítási megállapodást” vagy „szabadságról szóló megállapodást”, amely három szakaszt határoz meg, nevezetesen a felszabadítást, a stabilizációt és újjáépítést, valamint a demokratizálódást, amelyek a nemzetközi közösség által felügyelt szabad, tisztességes és többpárti választásokban csúcsosodnak ki; mivel az átmenetet Kubának kell vezetnie és minden kubaira ki kell terjednie mind a szigeten, mind a diaszpórában;

1. a leghatározottabban elítéli a kubai rezsim által alkalmazott szisztematikus elnyomást, különösen a politikai foglyok, a tüntetők, a másként gondolkodók, a diákok, a vallási vezetők és az emberijog-védők kínzását, az ellenük irányuló szexuális erőszakot, halálos fenyegetéseket, éheztetést, tömeges megfigyelést, kényszermunkát és bírósági üldöztetést, valamint a gyermekek bebörtönzését; teljes szolidaritását fejezi ki a kubai néppel és mindazokkal, akiket alapvető jogaik védelmében való fellépésük miatt üldöznek, beleértve a történelmi és feltörekvő demokratikus ellenzék vezetőit és a független polgári mozgalmakat;

2. követeli valamennyi politikai fogoly és az alapvető jogaik gyakorlása miatt önkényesen fogva tartott valamennyi személy, köztük a kiskorúak azonnali és feltétel nélküli szabadon bocsátását, a kínzás és a rossz bánásmód megszüntetését, a szabad és tisztességes tárgyaláshoz, valamint a súlyos betegségben szenvedők esetében az orvosi ellátáshoz való azonnali hozzáférést, valamint a kínzás áldozatai számára teljes körű jóvátétel biztosítását; követeli, hogy a rezsim biztosítson akadálytalan belépést a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága, az ENSZ különleges előadói és eljárásai, egy európai parlamenti küldöttség és független megfigyelők számára valamennyi fogvatartási helyre, és sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a rezsim ezt többször is elutasította;

3. úgy véli, hogy a kubai nép által elszenvedett nehézségekből, szegénységből és elszigeteltségből való kilábalás egyetlen módja olyan, mélyreható gazdasági és politikai változásokban rejlik, amelyek késedelem nélkül egy teljes, többpárti demokráciába való átmenethez vezetnek, amelyben a másként gondolkodókat nem üldözik, nem börtönözik be, nem kínozzák vagy gyilkolják meg, és amelyben az alapvető jogokat és szabadságokat a szóban forgó átmenetre irányuló, korlátozások nélküli inkluzív nemzeti párbeszéd révén tiszteletben tartják;

4. sürgeti a kubai rezsimet, hogy terjesszen elő olyan fenntartható és érdemi gazdasági reformokat, amelyek garantálják a jogbiztonságot, valamint támogatják a független gazdasági szereplőket, a magánkezdeményezéseket, a beruházásokat és a szabadságokat, mint az összeomlás elkerülésének alapvető eszközeit;

5. felszólítja a kubai hatóságokat, hogy a politikai nézeteken alapuló megkülönböztetés nélkül védje az emberi jogokat, és garantálja a békés gyülekezéshez és a véleménynyilvánítás szabadságához való jogot; határozottan elítéli a független újságírók, az emberijog-védők és a civil társadalmi szereplők állampolgári és politikai jogainak és szabadságainak mindennemű megsértését, beleértve az önkényes fogva tartást, a rossz bánásmódot, a kínzást, a véleménynyilvánítás, az egyesülés és a békés gyülekezés szabadságának korlátozását, a zaklatást, valamint büntetőjogi szankciók békés tüntetőkkel szembeni aránytalan alkalmazását;

6. megismétli a politikai párbeszédről és együttműködésről szóló megállapodás felfüggesztési záradékának aktiválásával kapcsolatos korábbi álláspontját, és felhívja az alelnököt/főképviselőt és a tagállamokat, hogy tegyék egyértelművé, hogy – kivéve, ha egyértelmű, konkrét és jelentős lépések történnek az ilyen változások bevezetése felé, beleértve egy a kubai demokratikus átmenet ütemtervére vonatkozó egyértelmű javaslatot, a közel 1 300 politikai fogoly azonnali és feltétel nélküli szabadon bocsátását, valamint annak engedélyezését, hogy a száműzetés fájdalmas útjára kényszerített kubaiak megtorlás nélkül visszatérhessenek – az EU-nak további késedelem nélkül fel kell függesztenie a politikai párbeszédről és együttműködésről szóló megállapodást, amelyet a kubai rezsim rendszeresen megsért;

7. kéri, hogy az uniós Magnyitszkij-törvény keretében hozzanak célzott intézkedéseket az elnyomásért felelős személyekkel szemben, kezdve a rezsim legmagasabb rangú tisztviselőivel, köztük Miguel Díaz-Canellel és a biztonsági, igazságügyi és büntetés-végrehajtási apparátus magas rangú parancsnoki láncával, valamint a GAESA vezetésével;

8. felhívja a rezsimet, hogy szüntesse meg a polgárok elhallgattatására és önkényes bebörtönzésére használt, bűnelkövetést megelőző mechanizmusok minden formáját, és bocsássa szabadon az azok alapján bűncselekmény elkövetése nélkül elítélt valamennyi személyt;

9. felszólít a börtönkörülmények, a kényszerű alultápláltság rendszere és a fogva tartás során bekövetkező halálesetek független nemzetközi kivizsgálására;

10. elítéli, hogy a rezsim anyagi támogatást nyújt Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborújához, többek között kubai állampolgárokat toboroz az Ukrajna elleni küzdelem céljából, és elmélyíti katonai együttműködését Moszkvával, és kitart amellett, hogy ezt az Unió Kubával fennálló kapcsolatai felülvizsgálatának központi elemeként kell kezelni; hasonlóképpen elítéli, hogy a rezsim igazodik a belarusz Lukasenka-rezsimhez, beleértve az európai biztonságot aláásó szoros katonai és biztonsági kapcsolatokat is;

11. kitart amellett, hogy a független civil társadalom és a demokratikus ellenzék megtorlás nélkül vegyen részt a politikai párbeszédről és együttműködésről szóló megállapodás keretében folytatott valamennyi párbeszédben – akik bevonását maga a megállapodás írja elő –, és hogy az EU semmilyen módon ne legyen bűnrészes az emberi jogok a szigeten történő megsértésében, beleértve a kényszermunkával járó orvosi missziókat is, amelyek minden formájának megszüntetését követeli a rezsimtől;

12. rendkívüli és sürgős aggodalmának ad hangot a kubai életkörülmények drámai romlása, valamint az üzemanyaghoz, gyógyszerekhez, élelmiszerekhez és más alapvető árukhoz és közszolgáltatásokhoz való hozzáférés hiányának növekvő humanitárius hatása miatt, amely különösen a kiszolgáltatott csoportokat érinti; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy alakítsanak ki humanitárius csatornákat, amelyek energiát, élelmiszert és gyógyszereket juttatnak el közvetlenül a kubai néphez és független vállalkozásokhoz, megkerülve az államot, és felhívja az összes adományozót, hogy fokozzák a humanitárius segítségnyújtást, amelynek továbbra is védettnek kell maradnia, mentesnek kell lennie az állami közvetítéstől, és amely soha nem finanszírozhatja a rezsimet;

13. készen áll arra, hogy a nemzetközi közösséggel együtt jelentős segítséget nyújtson Kubának a kormánytól független csatornákon keresztül, miközben megkezdi a hiteles demokratikus átmenetet annak érdekében, hogy a sziget virágzóvá váljon, és garantálja polgárai jólétét; felhívja az alelnököt/főképviselőt és a tagállamokat, hogy következetesen vessék fel ezeket az eseteket valamennyi releváns fórumon, és támogassák az elszámoltathatóságot és a békés, polgárok által irányított átmenetet;

14. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Tanács soros elnökségének, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, az EU emberi jogokért felelős különleges képviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az Amerikai Államok Szervezetének, az Egyesült Nemzetek Szervezetének, az Euro–Latin-amerikai Parlamenti Közgyűlésnek, a Latin-amerikai és Karibi Államok Közösségének, valamint a kubai rezsimnek.